

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

II СЕСІЯ IX СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

25.05.2023 № 6482/6523

**Про звернення Київської міської ради
до Президента України, Верховної Ради України
та Кабінету Міністрів України щодо дотримання
прав територіальних громад**

Відповідно до Конституції України, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» з метою недопущення звуження повноважень органів місцевого самоврядування в результаті не виправданих обмежень прав територіальних громад, Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Направити звернення Київської міської ради до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо дотримання прав територіальних громад згідно з додатком до цього рішення.
2. Офіційно оприлюднити це рішення у спосіб, визначений законодавством України.
3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань місцевого самоврядування, регіональних та міжнародних зв'язків.

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

Додаток

до рішення Київської міської ради
від 25.05.2023 № 6482/6523

ЗВЕРНЕННЯ

Київської міської ради до Президента України, Верховної Ради України
та Кабінету Міністрів України щодо дотримання
прав територіальних громад

Стаття 7 Конституції України передбачає, що в Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування.

Статтею 140 Основного Закону України визначено, що місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Спроможність місцевих громад, зміцнена в результаті проведеної реформи децентралізації, стала одним із головних чинників успішного опору російському агресору.

Здатність громад організувати спротив, забезпечити опірність в умовах наступу агресора, постійних обстрілів та спроб зруйнувати інфраструктуру стали суттєвим внеском у обороноздатність України і фактором її майбутньої Перемоги.

Наявність ресурсів для підтримки підрозділів Територіальної оборони Збройних Сил України, добровольчих формувань територіальних громад дозволило витримати перший, найважчий удар агресора – і до сьогодні залишається міцною опорою для Збройних Сил України. Підрозділи Територіальної оборони часто утримують позицію у найважчих умовах, на критично загрожуваних ділянках фронту, віддаючи життя за свободу України.

Роль місцевого самоврядування в успішності боротьби Українського народу проти російських загарбників відзначається і на міжнародному рівні. Децентралізація, надання громадам повноважень і ресурсів є одними з найуспішніших реформ, здійснених після Революції Гідності.

Тому важливо в умовах військової агресії російської федерації зберегти вже наявні здобутки нашої держави та здійснити все можливе і неможливе для подальшого зміцнення та розвитку України.

Законом України «Про правовий режим воєнного стану» передбачається можливість створення тимчасових державних органів – військових адміністрацій на територіях, на яких введено воєнний стан, для забезпечення дії Конституції та законів України, забезпечення разом із військовим командуванням запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, оборони, цивільного захисту, громадської безпеки і порядку, захисту критичної інфраструктури, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян.

Разом з цим, викликають занепокоєння деякі рішення центральної влади стосовно органів місцевого самоврядування, які послаблюють повноваження місцевих громад на територіях де не відбуваються активні бойові дії, де органи місцевого самоврядування безперервно виконують свої повноваження з перших днів військової агресії російської федерації, змогли разом зі Збройними Силами України забезпечити відбиття ворога від таких територій та забезпечити нормалізацію життєдіяльності населених пунктів.

Одним з таких прикладів є місто Чернігів.

Міський голова міста Чернігова з перших днів війни ініціативно керував фактично оточеним містом під обстрілами, забезпечуючи його життєдіяльність у вкрай несприятливих умовах. Чернігів отримав звання місто-Герой, а міського голову міста Чернігова Атрошенка Владислава Анатолійовича, Президент України нагородив орденом Богдана Хмельницького. Після вигнання окупанта місто одразу ж почало відновлювати інфраструктуру та повноцінне життя для тисяч містян.

Однак подальше відсторонення міського голови, а потім заміна органів місцевого самоврядування міста Чернігова військовою адміністрацією підриває авторитет та принципи місцевого самоврядування, які закладені в Європейській хартії місцевого самоврядування, викликає подив мешканців міста Чернігова щодо ігнорування волі переважної більшості членів територіальної громади та запровадження одноособового управління містом.

Таким чином, відбулася заміна органів місцевого самоврядування всупереч нормам статті 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», які передбачають, що Кабінет Міністрів України, інші органи державної влади, військове командування, військові адміністрації, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування здійснюють повноваження, надані їм Конституцією України, цим та іншими законами України.

У свою чергу Кабінет Міністрів України ухвалив низку постанов, якими звужується обсяг повноважень місцевого самоврядування, а саме:

– Постановою від 04.11.2022 № 1239 обласні та районні військові адміністрації наділено правом затверджувати місцеві бюджети, які склав місцевий фінансовий орган.

– Постановою від 27.09.2022 № 1083 по суті зупинено можливість перерахування коштів на відбудову постраждалих територій напряму між громадами. Адже уряд зобов'язав громади погоджувати з Міністерством фінансів України всі свої рішення про надання фінансової допомоги іншим селам, селищам, містечкам і містам.

Зокрема, вищезгаданими нормативно-правовими актами уряд по суті обмежив можливості місцевих громад оперативно і самостійно вирішувати питання місцевих громад щодо організації та забезпечення життєдіяльності населених пунктів, вирішувати питання допомоги при сильних руйнуваннях інфраструктури, зокрема спричиненими обстрілами агресора.

Також необхідно звернути увагу на нечіткі формулювання Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період воєнного стану», які призвели до того, що на практиці обласні військові адміністрації були створені не в умовах окупації або оточення адміністративного центру, а на підставі прийняття Верховною Радою України Закону України «Про правовий режим воєнного стану», як це сталося в Житомирській області.

У результаті вони перебрали на себе права щодо розпорядження обласними бюджетами, а також закрили інформацію щодо використання коштів з обласних бюджетів, навіть в тих регіонах, де безпосередні активні бойові дії не ведуться.

Крім того, до Верховної Ради України подано законопроект, яким дозволяється Президенту України одноособово приймати рішення про призначення керівників військових адміністрацій населених пунктів навіть на територіях, далеких від лінії фронту. Прийняття такого закону України знову ж таки призведе до нівелювання основ місцевого самоврядування, суперечності з нормами Конституції України, законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про місцеве самоврядування в Україні» і навряд покращить управління та життєзабезпечення територіями де не відбуваються активні бойові дії, натомість підвищує ризики одноособового управління населеними пунктами особами, які не були обрані членами таких територіальних громад, одноособовим розпорядженням місцевими бюджетами тощо.

Місцеві громади виступають також проти анонсованого рішення центральної влади підвищити тарифи для бізнесу на електроенергію. Це може призвести до банкрутства багатьох підприємств, у т.ч. комунальних підприємств, до зростання тарифів на житлово-комунальні послуги (зокрема, на водо- і теплопостачання), та до накопичення заборгованості за житлово-комунальні послуги.

Впевнені, що усі зазначені вище дії не повною мірою відповідають деклараціям влади щодо підтримки місцевого самоврядування і заявленому курсу на європейську інтеграцію.

Більше того, вони можуть стати йому на заваді, особливо в умовах, коли до ситуації в Україні прикута увага всього світу.

Враховуючи вищенаведене, закликаємо Президента України, Верховну Раду України та Кабінет Міністрів України в межах повноважень вжити таких заходів:

– Президенту України розглядати питання необхідності утворення військових адміністрацій лише на територіях, на яких ведуться активні бойові дії, а на територіях де такі бойові дії не відбуваються сприяти щодо поновлення місцевого самоврядування.

– Верховній Раді України не приймати закони України, які спрямовуються на звуження повноважень органів місцевого самоврядування на територіях де не відбуваються активні бойові дії; натомість зосередити

зусилля на звуженні прогалин законодавства про правовий режим воєнного стану та створенні механізмів підтримки громад, постраждалих унаслідок бойових дій.

– Кабінету Міністрів України не приймати рішення, що спрямовані до бюджетної централізації і повернутись до виконання українського законодавства щодо повноважень і бюджетного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування.

Просимо вжити заходів щодо відновлення місцевого самоврядування гарантованого Конституцією України на територіях, де не ведуться активні бойові дії.

Україна – це Європа!

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО